ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

สมภพ ชาตวนิช[1]* คณิต เขียววิชัย[2] และวรรณวิสา บุญมาก[2]

[1]นักศึกษาปริญญาเอกคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

[2]อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*Corresponding Author Email: somphob.ch@dtc.ac.th

Received: August 14, 2024; Revised: October 3, 2024; Accepted: October 9, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ข้อมูลนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของพื้นที่ 2) สร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว และ 3) รับรองข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 25 คน การสอบถามของนักท่องเที่ยว จำนวน 150 คน การสำรวจพื้นที่เพื่อวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix และการจัดสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงโดยคุณสมบัติ จำนวน 10 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 9 ประเด็น คือ (1) การพัฒนาและปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว (2) การพัฒนาพื้นที่ในการนำเสนอสินค้าและบริการ (3) การพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมนันทนาการและกีฬา (4) การสร้างและพัฒนาที่พักที่มีคุณภาพ (5) การส่งเสริมการศึกษาและให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยว (6) การใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อสร้างประสบการณ์ (7) การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดท่องเที่ยว (8) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และ (9) การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่วนการลงพื้นที่พบว่าบริบทของพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบเมืองมากขึ้น และพื้นที่บางส่วนมีความเหมาะสมสามารถจัดการเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนได้ 2) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตรอบเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ดังนี้ (1) การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมและมรดก (3) แนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (4) การมีส่วนร่วมและการเสริมพลังของชุมชน (5) การตลาดและการส่งเสริมการขาย (6) การศึกษาและการฝึกอบรม (7) การปรับปรุงและการรักษาความปลอดภัย และ 3) ข้อเสนอเชิงนโยบายนี้ได้ผ่านกระบวนการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

คำสำคัญ: ข้อเสนอเชิงนโยบาย การพัฒนาการท่องเที่ยว พื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

Policy Proposals for Tourism Development in Rural-Urban Fringe on Western of Bangkok

Somphob Chatawanich[1]* Kanit Kheovichai[2] and Wanwisa Bunmark[2]

[1]Ph.D. Candidate, Faculty of Education, Silpakorn University

[2]Lecturer, Faculty of Education Silpakorn University

*Corresponding Author Email: somphob.ch@dtc.ac.th

Received: August 14, 2024; Revised: October 3, 2024; Accepted: October 9, 2024

Abstract

This research article is a spatial study focused on the rural-urban fringe in western of Bangkok. The objectives are to 1) analyze tourism development policy data and assess the environment and potential of the area 2) create policy proposals for tourism development and 3) endorse policy proposals for tourism development. This study employs a mixed-methods approach, incorporating both qualitative and quantitative research. Data collection included document analysis, in-depth interviews with 25 selected stakeholders, surveys of 150 tourists, a SWOT analysis and TOWS matrix for area assessment, and Connoisseurship with 10 qualified participants.

The results found that: 1) the analysis of tourism development policies is divided into 9 key issues, (1) the development and improvement of tourist sites (2) the development of areas for presenting products and services (3) the development of spaces to accommodate recreational and sports activities (4) the creation and improvement of quality accommodation (5) the promotion of education and awareness in tourism (6) the use of new technologies to create experiences (7) the promotion of tourism marketing and public relations (8) the development of creative tourism potential and (9) the fostering of community participation in tourism development. The fieldwork indicates that the area's context is increasingly developing in an urban format and certain parts of the area are suitable for community-based tourism and creative tourism attractions. 2) The policy proposals for tourism development in rural-urban fringe on western of Bangkok include 7 strategies: (1) Infrastructure development (2) Culture and heritage conservation (3) Sustainable tourism (4) Community-base tourism engagement (5) Marketing and promotion; (6) Education and training and (7) Safety and security. And 3) The policy proposals have been verified by the experts.

Keywords: Policy Proposals, tourism development, Rural-Urban fringe on Western of Bangkok

บทนำ

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งระบาดทั่วโลกในปี 2563 จนถึงปัจจุบัน ทำให้เศรษฐกิจของประเทศและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไป ทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญกำหนดทิศทางในการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ โดยแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้ให้ความสำคัญแก่การพลิกฟื้นการท่องเที่ยวไทยเพื่ออนาคตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน คำนึงถึงประโยชน์ของ 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) ประชาชน มุ่งเน้นไปที่การท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ประโยชน์ร่วมกัน 2) รายได้ มุ่งเน้นไปที่ผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยใช้การท่องเที่ยวไทยเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงจากต่างประเทศอย่างสมดุล และต้องสร้างประสบการณ์ที่ดี น่าประทับใจ และ 3) ความยั่งยืน ใช้การท่องเที่ยวไทยช่วยในการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม และการลดผลกระทบเชิงลบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ (National Tourism Policy Committee, 2023) นอกจากนี้ประเทศไทยได้มีการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และได้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก (UNESCO Creative Cities Network หรือ UCCN) โดยจังหวัดภูเก็ตได้รับรองเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหารในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดเชียงใหม่ได้รับรองเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้านในปี พ.ศ. 2560 และเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2562 กรุงเทพมหานคร ได้รับการรับรองเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ พร้อมกับจังหวัดสุโขทัยที่ได้รับรองเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้าน (Dasta, 2021)

กรุงเทพมหานครนอกจากได้รับรองการเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบแล้วยังถือเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักของประเทศไทยอีกด้วย ทางองค์กรการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตเมืองที่เกิดขึ้นว่า เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ชุมชน สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ที่แตกต่างกันตามลักษณะและสิ่งดึงดูดใจที่มีอยู่ในแต่ละเมือง (UNWTO, 2018) โดยการท่องเที่ยวในเขตเมืองขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมด้วย เพราะมีมลพิษทั้งทางอากาศ กลิ่น รวมทั้งความคับคั่ง และมลภาวะทางเสียงที่เกิดจากการจราจร (Dwyer, Forsith and Dwyer, 2010) ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจท่องเที่ยวในบริเวณรอบเขตเมืองมากขึ้น ซึ่งการท่องเที่ยวรอบเขตเมืองมีรูปแบบหรือลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการท่องเที่ยวเมือง ในขณะเดียวกันความผสมผสานของความเป็นเมืองและมีความเป็นชนบทของพื้นที่ดังกล่าว ทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบหรือคุณลักษณะเฉพาะ แตกต่างออกไปจากการท่องเที่ยวในเมืองและการท่องเที่ยวชนบท จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในบริเวณรอบเขตเมือง เพราะต้องการประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเมืองผ่านการเรียนรู้ชีวิตประจำวันของคนในพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างจากสภาพชั้นในของเขตเมือง (Maitland, 2017) อีกทั้งการท่องเที่ยวรอบเขตเมืองยังสามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างเมืองกับชนบทได้อีกด้วย จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าพื้นที่รอบเขตเมืองมีความหลากหลายตามบริบทพื้นที่ สามารถนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมได้ อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ดังกล่าวผ่านการท่องเที่ยวได้อีกด้วย โดยเฉพาะพื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) ที่มีความเก่าแก่และเคยเป็นชุมชนศูนย์กลางทางการค้า อีกทั้งเมืองธนบุรียังเปรียบเสมือนเมืองคู่ในกรุงเทพฯ มาตั้งแต่อดีต (Sinvuttaya, 2018)

จากการศึกษาแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 -2580) ฉบับปรับปรุง จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและงานวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจงลงไปในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มี

ความสำคัญต่อมหานครหรือเมืองที่มีการขยายตัวเป็นอย่างมาก เพราะพื้นที่ดังกล่าวบางส่วนเป็นชุมชนเก่า บางส่วนมีลักษณะเป็นพื้นที่สีเขียว มีวิถีชีวิตแบบเกษตรกรรมที่คล้ายกับพื้นที่นอกเขตเมือง การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานโยบายทางการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ให้เกิดความยั่งยืน ชุมชนสามารถรักษาสภาพแวดล้อม อัตลักษณ์ วิถีชีวิตเดิมที่มีอยู่ และสามารถส่งเสริมการสร้างรายได้จากการบูรณาการการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ นอกจากนี้ยังสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมนโยบายทางการท่องเที่ยวให้กับภูมิภาคอื่น หรือระดับประเทศต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อรับรองข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขอบเขตดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การศึกษาแผนยุทธศาสตร์ หรือนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การศึกษาสภาพพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ การลงสำรวจพื้นที่ที่ทำการศึกษาเพื่อให้เห็นบริบท วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ และสภาพแวดล้อม การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 คน โดยแบ่งเป็นเขตละ 5 คน จำนวน 5 เขต การสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 150 คน โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ศึกษาจำนวน 5 เขต เขตละ 30 คน และการรับรองข้อเสนอเชิงนโยบายผ่านการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้ตรวจสอบและรับรองนโยบาย คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ/เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว จำนวน 10 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่บางส่วนที่มีการท่องเที่ยวหรือชุมชนที่ทำการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 เขต ได้แก่ เขตตลิ่งชัน เขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน และเขตบางบอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบาย

นโยบาย หมายถึง หลักการที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกันขององค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ส่วนการวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเพื่อจัดทำแนวทางการแก้ปัญหาให้กับผู้ที่วางนโยบายและข้อเสนอแนะเหล่านั้นต้องเน้นไปที่การปฏิบัติได้จริงเพื่อเป็นการแก้หรือลดปัญหาที่เกิดขึ้น (Dukeshire and Jennifer, 2002) โดยในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะการกำหนดนโยบายแบบจำเพาะเจาะจง เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยใช้รูปแบบการกำหนดนโยบายแบบกลุ่ม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ที่ศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่สามารถดำเนินการโดยเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวหรือองค์กรด้านการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการท่องเที่ยวในพื้นที่เฉพาะ เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและคุณลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว สร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ยั่งยืน สิ่งสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับจุดหมายปลายทางแต่ละแห่งไม่ควรเหมือนกัน ควรมีการปรับให้เหมาะกับบริบท ทรัพยากร และเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้นความยืดหยุ่น ความสามารถในการปรับตัว และการประเมินจึงเป็นสิ่งสำคัญ ส่งผลให้การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีองค์ประกอบหลักได้แก่ การวิเคราะห์ตลาด การประเมินจุดหมายปลายทาง การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การตลาดและการส่งเสริมการขาย การจัดการประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว การติดตามและประเมินผล การสร้างความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วน แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งควรได้รับการปรับแต่งให้เข้ากับบริบท ทรัพยากร และเป้าหมาย โดยอาศัยความยืดหยุ่น ความสามารถในการปรับตัว และการประเมินอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อประสิทธิผลในระยะยาวได้

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่รอบเขตเมือง

พื้นที่ชั้นนอกของเมืองมีลักษณะพื้นที่ผสมระหว่างการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบเมืองกับการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบเกษตรกรรมคล้ายชนบท และยังแสดงถึงการเป็นขอบเขตของเมืองอีกด้วย ในงานวิจัยนี้หมายถึง พื้นที่ชั้นนอกของกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีลักษณะผสมระหว่างเมืองกับชนบท ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของเขตตลิ่งชัน เขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน และเขตบางบอน ซึ่งพื้นที่รอบนอกของเขตแต่ละเขตนั้นจะติดต่อกับจังหวัดปริมณฑล ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร โดยการพัฒนาพื้นที่รอบเขตเมืองนั้นควรตระหนักถึงการทำงานร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องระหว่างพื้นที่ในเมืองและชนบท โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างพื้นที่น่าอยู่ซึ่งรวมเอาแง่มุมที่ดีที่สุดของทั้งสองพื้นที่เข้าไว้ด้วยกัน ส่งเสริมการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น และมอบทางเลือกในการดำเนินชีวิตแก่ผู้อยู่อาศัยโดยให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของชุมชน และความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Nathalang (2018) ศึกษาวัฒนธรรมเมืองในพื้นที่ชายขอบของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ในภาพรวมของการเติบโตเปลี่ยนแปลงและตอบรับกระแสการพัฒนาเมืองในพื้นที่ชายขอบของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความหลากหลายของรูปแบบการใช้ชีวิตและกา รบริโภควัฒนธรรมในเขตพื้นที่ชายขอบของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาด้วยวิธีการทางมานุษยวิทยามาประยุกต์กับการศึกษาเมือง การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มคน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) คนทำงานประเภทใช้แรงงานและประเภทใช้ทักษะความรู้ 2) นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน 3) เยาวชน คนชรา คนว่างงาน และคนด้อยโอกาส ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาทางกายภาพอันเนื่องมากจากการขยายตัวของกรุงเทพมายังปริมณฑลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานครพื้นที่สีเขียวลดน้อยลงเนื่องจากถูกพัฒนาเป็นเมืองมากขึ้นในขณะที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครมีลักษณะการพัฒนาเมืองที่น้อยกว่ามีพื้นที่สีเขียวมากกว่า ในขณะเดียวกันพบว่ามีการพัฒนาถนนเพื่อการคมนาคมมากขึ้น และมีการพัฒนาคอมมูนิตี้มอลล์เป็นจำนวนมาก ดังนั้นการพัฒนาทางกายภาพนำมาซึ่งความเจริญความสะดวกสบาย และความทันสมัย ในขณะเดียวกัน

ผลจากการเติบโตของเมืองก็ส่งปัญหาให้กับพื้นที่เช่นกัน การพัฒนาเมืองในพื้นที่ขอบเมืองสามารถทำให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนได้ หากคำนึงถึงความสำคัญของความเป็นท้องถิ่นทั้งทางกายภาพ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยการวิเคราะห์เอกสารนำมาใช้กับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม จากนั้นนำผลที่ได้มาร่วมกับการลงพื้นที่เพื่อวิเคราะห์ SWOT และ TOWs Matrix นำไปพัฒนาเป็น (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ทำการประเมินและรับรอง (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าวด้วยวิธีการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ จำนวน 25 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณใช้วิธีทำแบบสอบถามเป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จำนวน 150 คน ทั้งสองวิธีใช้การคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อคัดกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ช่วยให้สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยตรง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์แผนนโยบายการท่องเที่ยว (Documentary Analysis)

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แบ่งเป็น 9 ข้อคำถาม

3. แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 3 ตอน แบ่งเป็น 1) ข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยว 2) ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. แบบสำรวจ เก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ และจัดทำ TOWS Matrix เพื่อนำมาจัดทำกลยุทธ์ภายใต้ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5. แบบประเมิน ใช้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยแบบประเมินประกอบด้วย 2 ส่วน แบ่งเป็น 1) การประเมินกลยุทธ์ และ 2) ข้อเสนอแนะท้ายกลยุทธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์แผนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว นำไปใช้กับการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาถอดเทปจัดประเภทข้อมูลที่สำคัญ จากนั้นนำมาสร้างเป็นหมวดหมู่ตีความและสรุปผล ด้านแบบสอบถาม ใช้คำถามปลายปิดและปลายเปิด นำคะแนนที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนคำถามปลายเปิดใช้การหาความความถี่ นำข้อมูลที่ได้มาประกอบกับการสำรวจพื้นที่ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพโดยใช้ SWOT Analysis และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาจัดกระทำข้อมูลด้วยวิธี TOWS Matrix นำมาจัดทำกลยุทธ์สำหรับสร้างเป็น (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร จากนั้นจัดการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการประเมิน ร่วมแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะและรับรองข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร สามารถสังเคราะห์ข้อมูลนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นประเด็นที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวจำนวน 9 ประเด็น จากนั้นนำประเด็นที่ได้ไปใช้กับการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ได้ผลดังนี้ 1) การอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในพื้นที่ต่างมีความเชื่อมโยงกันอย่างมีระบบ โดยสามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ การอนุรักษ์ธรรมชาติ การรักษาวัฒนธรรม การสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยว และการสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนท้องถิ่น ส่วนแนวทางในการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวมีความคล้ายคลึงกัน สามารถแยกออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการ การอบรมและพัฒนาบุคลากร การจัดทำแผนงานและการกำหนดกฎระเบียบ 2) การสนับสนุนสินค้าและบริการท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยวในทุกเขตของกรุงเทพฯ โดยมีประเด็นหลักที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและชุมชนท้องถิ่น ความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ของสินค้าและบริการท้องถิ่น การสร้างรายได้และการจ้างงานให้กับชุมชนท้องถิ่น ในส่วนของการจัดหรือสร้างพื้นที่เพื่อนำเสนอสินค้าและบริการท้องถิ่นเป็นสิ่งที่สามารถสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าสนใจและเป็นประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครให้กับนักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนในพื้นที่ได้ 3) การส่งเสริมกิจกรรมด้านนันทนาการและกีฬาเป็นสิ่งที่สามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายและน่าสนใจได้ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นที่หรือจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ทั้งนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น ควรมีการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ที่สนุกสนาน น่าจดจำ อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยวอีกด้วย โดยการกำหนดพื้นที่สำหรับนันทนาการและกีฬาควรส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การออกแบบสถานที่เน้นที่เอกลักษณ์ท้องถิ่น มีความกลมกลืนกับบริบทของพื้นที่ เน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งยังเป็นโอกาสในการสร้างงานให้คนในชุมชนท้องถิ่นและสร้างรายได้ให้กับธุรกิจท้องถิ่น 4) การพัฒนาที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีและเป็นที่จดจำ โดยการพัฒนาที่พักที่มีคุณภาพสูง เน้นการออกแบบที่สอดคล้องกับพื้นที่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน การพัฒนาที่พักต้องตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการให้บริการ เน้นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเน้นการบริการแบบเฉพาะบุคคล 5) การพัฒนาทักษะและความรู้ให้กับชุมชนท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว การส่งเสริมตลาด การบริการลูกค้า การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ ควรมีการจัดโครงการอบรมและสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการและออนไลน์ การให้ความร่วมมือในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเพิ่มความรู้และข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับการดำเนินธุรกิจ การสร้างชุมชนและเครือข่าย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ต้องให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรกับคนในท้องถิ่น การสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น 6) การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาท่องเที่ยวสามารถช่วยในการพัฒนาท่องเที่ยวมีผลต่อประสบการณ์การท่องเที่ยวได้ เช่น การใช้เทคโนโลยี VR และ AR เพื่อสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีความสมจริงและน่าสนใจสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ การพัฒนาแอปพลิเคชันท่องเที่ยวและเว็บไซต์ท่องเที่ยวที่ให้ข้อมูลสถานที่และเส้นทางการเดินทางที่สะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว มีการใช้ระบบจัดการท่องเที่ยวอัจฉริยะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรและการบริการท่องเที่ยว การเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมมีส่วนช่วยในการพัฒนาท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น การใช้เทคโนโลยีนำทางอัจฉริยะ (Smart Navigation) การใช้งานระบบการจัดการข้อมูลแบบคลาวด์ การใช้งาน IoT (Internet of Things) เพื่อการจัดการ

ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ ในอนาคตอาจมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี Blockchain เพื่อความปลอดภัย 7) การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อโพสต์ภาพและวิดีโอท่องเที่ยวที่น่าสนใจบนสื่อสังคมออนไลน์เพื่อสร้างความน่าสนใจ และการติดตามจากนักท่องเที่ยว มีการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนท้องถิ่น ใช้การส่งข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ มีการจัดแสดงสินค้าเพื่อทำการโปรโมต ควรมีการสร้างการรับรู้ผ่านการสร้างแบรนด์ชุมชน การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาและการสนับสนุนจากสำนักงานเขต และสถาบันการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ มีการสร้างพันธมิตรและเครือข่ายเพื่อช่วยกันสร้างแพคเกจท่องเที่ยว 8) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยนำทรัพยากรและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่ผ่านการลงมือทำเป็นการสร้างความเชื่อมโยงและความร่วมมือระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีประโยชน์ทั้งสองฝั่งในด้านการประยุกต์ใช้และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีลักษณะการสร้างกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่นดังนี้ ได้แก่ การสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างโครงการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชน การจัดทัศนศึกษาเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการสนับสนุนการพัฒนาศิลปะและงานฝีมือท้องถิ่น สร้างเครือข่ายร่วมกันระหว่างภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาและสร้างสรรค์ท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งสองฝั่ง เช่น การเรียนรู้การประกอบอาหารท้องถิ่น การเรียนรู้ประโยชน์จากกิจกรรมปลูกป่าชายเลน และ 9) การสร้างการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชนในการพัฒนาท่องเที่ยว ต้องสร้างความเชื่อมั่น และเข้าใจถึงปัญหา รวมถึงความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สร้างความเข้าใจในผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดจากกิจกรรมท่องเที่ยว เชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวกับชุมชน สร้างโอกาสให้กับชุมชนในการเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว ส่งผลให้ชุมชนมีโอกาสในการแสดงความเป็นเจ้าของและสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่วนการเก็บแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ทั้ง 5 เขต มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องและใกล้เคียงกับการสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นเพิ่มเติมคือ การปรับปรุงพื้นที่สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ รวมถึงการออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับทุกช่วงอายุ รวมถึงพัฒนาการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการรับรู้ให้กับคนในพื้นที่และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวใกล้บ้านมากขึ้น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) สามารถสรุปเป็นภาพรวมของทั้ง 5 เขตดังนี้

จุดแข็ง	**จุดอ่อน**
1. เป็นพื้นที่ที่มีมรดกทางวัฒนธรรมหลากหลายและมีวิถีชีวิตริมคลองที่ใกล้กับเส้นทางคมนาคมหลัก*	1. ประสบปัญหาการจราจรติดขัดอย่างหนักและมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว*
2. มีพื้นที่สีเขียวและเกษตรกรรมกว้างขวาง รวมถึงวิถีชีวิตริมคลองที่ยังคงอยู่อย่างครบถ้วน**	2. มีระบบขนส่งสาธารณะที่จำกัดและขาดโครงสร้างพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก**
3. มีการผสมผสานระหว่างความเป็นเมืองและชนบท มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันและมีศักยภาพทางการเกษตรในบางพื้นที่***	3. เผชิญกับการพัฒนาพื้นที่ที่ไม่สมดุลและมีสถานที่ท่องเที่ยวจำกัด***
4. มีพื้นที่ชายฝั่งที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม****	4. มีความเสี่ยงจากน้ำท่วมชายฝั่งและแผ่นดินถูกกัดเซาะรวมถึงการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมอุตสาหกรรม****
5. มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นอย่างมาก และเกิดธุรกิจท้องถิ่นและตลาดที่เข้มแข็ง ทำให้ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า*****	5. มีปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมที่อยู่อาศัยและอุตสาหกรรม และยังมีปัญหาด้านความปลอดภัยในบางพื้นที่*****

โอกาส	**อุปสรรค**
1. มีโอกาสพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม* 2. มีพื้นที่สาธารณะที่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสีเขียวและใช้ประโยชน์จากสถาบันการศึกษาในการสร้างความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ผ่านการเรียนรู้** 3. สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนาประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบผสมผสานระหว่างเมืองกับชนบท*** 4. มีโอกาสพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งและป่าชายเลน รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม**** 5. สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนและส่งเสริมตลาดท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว*****	1. เผชิญกับปัญหาการพัฒนาเมืองอย่างรวดเร็วที่กระทบต่อมรดกทางวัฒนธรรมและปัญหาสิ่งแวดล้อม มลพิษและการจัดการขยะ* 2. ประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อพื้นที่สีเขียวและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างลำบากหากไม่มีรถยนต์ส่วนบุคคล** 3. เผชิญกับการพัฒนาและขยายเมืองอย่างรวดเร็วที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชนบทและขาดแคลนสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ*** 4. ต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุที่เกิดจากอุตสาหกรรม**** 5. ประสบปัญหาความไม่แน่นอนและความผันผวนทางเศรษฐกิจที่กระทบต่อธุรกิจท้องถิ่น รวมถึงปัญหาสังคมและการขยายเมืองอย่างรวดเร็ว*****

หมายเหตุ * เขตตลิ่งชัน, **เขตทวีวัฒนา, ***เขตหนองแขม, ****เขตบางขุนเทียน และ*****เขตบางบอน

การวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อเป็นการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (SO) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) และ กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สามารถสรุปได้ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	**กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)**
1. สามารถใช้ประโยชน์จากมรดกทางวัฒนธรรมและการเข้าถึงที่สะดวกในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผ่านการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม* 2. สามารถใช้พื้นที่สีเขียวและสถาบันการศึกษาเป็นตัวเชื่อมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสีเขียวและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์** 3. สามารถใช้การผสมผสานระหว่างเมืองกับชนบทและศักยภาพทางการเกษตรเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสร้างประสบการณ์ใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์*** 4. สามารถใช้ประโยชน์จากความใกล้ชิดชายฝั่งทะเลและสถานะศูนย์กลางอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งและการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม**** 5. สามารถใช้ประโยชน์จากการเติบโตของที่อยู่อาศัยและธุรกิจท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสร้างสรรค์โดยชุมชนและการท่องเที่ยวในตลาดท้องถิ่น*****	1. สามารถแก้ไขปัญหาจราจรติดขัดและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำกัดด้วยการพัฒนาคมนาคมที่ยั่งยืนและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่ทันสมัย* 2. ควรปรับปรุงการขนส่งสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นและใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวสีเขียวและการศึกษา** 3. ควรสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวโดยบูรณาการการวางผังเมืองอย่างยั่งยืนและส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น*** 4. ควรลดความเสี่ยงจากน้ำท่วม แผ่นดินถูกกัดเซาะ และความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมผ่านการจัดการชายฝั่งและแนวปฏิบัติด้านอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน**** 5. ควรจัดการกับปัญหามลพิษและความปลอดภัยด้วยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมและยกระดับมาตรการความปลอดภัยสาธารณะ*****

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
1. สามารถปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมจากปัญหาการขยายตัวของเมืองและสิ่งแวดล้อมโดยดำเนินโครงการอนุรักษ์และแนวปฏิบัติที่ยั่งยืน*	1. สามารถพัฒนากลยุทธ์การวางผังเมืองและการจัดการขยะอย่างครอบคลุมเพื่อรองรับการขยายตัวเมืองและแก้ปัญหาด้านมลพิษ*
2. ควรอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวและหาวิธีลดผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยหาแนวทางปฏิบัติที่ดีและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**	2. ควรเพิ่มความยืดหยุ่นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนากลยุทธ์สำหรับการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง**
3. ควรดำเนินนโยบายการพัฒนาที่สมดุลเพื่อจัดการกับแรงกดดันในการขยายเมืองกับชนบท และมีกลยุทธ์การอนุรักษ์ทรัพยากร**	3. ควรส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการจัดการทรัพยากรเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ***
4. ควรพัฒนามาตรการเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติและมาตรการความปลอดภัยทางอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติและอุบัติเหตุจากอุตสาหกรรม****	4. ควรปรับปรุงการป้องกันชายฝั่งและบังคับใช้กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากน้ำท่วม การกัดเซาะชายฝั่ง และความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม****
5. ควรสนับสนุนธุรกิจในท้องถิ่นผ่านมาตรการทางเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาสังคมด้วยโครงการพัฒนาชุมชน*****	5. ควรเสริมสร้างการสนับสนุนเศรษฐกิจและโครงสร้างทางสังคมเพื่อสร้างเสถียรภาพให้กับธุรกิจท้องถิ่นและแก้ไขปัญหาสังคมที่เพิ่มขึ้น*****

หมายเหตุ * เขตตลิ่งชัน, **เขตทวีวัฒนา, ***เขตหนองแขม, ****เขตบางขุนเทียน และ*****เขตบางบอน

นำผลที่ได้มาจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ 15 แผนงาน และ 27 กิจกรรม สามารถสรุปข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 แผนงาน ได้แก่ 1) การเชื่อมต่อการคมนาคมปรับปรุงเครือข่ายการขนส่งสาธารณะ เส้นทางรถประจำทาง รถไฟฟ้า เส้นทางจักรยาน เพื่อปรับปรุงการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร 2) การบำรุงรักษาและการขยายถนนเพื่อลดปัญหาการจราจรติดขัด ปรับปรุงความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้พักอาศัย และ 3) โครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีอัจฉริยะมาใช้ และพัฒนาแอพพลิเคชั่นในการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว โดยมีกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้งสาม จำนวน 7 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การปรับปรุงเส้นทางรถประจำทางเพื่อเชื่อมต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวในเขตฝั่งตะวันตก กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาระบบรถไฟฟ้าเพื่อเชื่อมต่อจุดสำคัญ กิจกรรมที่ 3 สร้างเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กิจกรรมที่ 4 การปรับปรุงถนนและทางเท้าเพื่อลดปัญหาการจราจรและเพิ่มความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว กิจกรรมที่ 5 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานท่องเที่ยวอัจฉริยะ เช่น กล้อง CCTV ในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมที่ 6 พัฒนาแอพพลิเคชั่นเพื่อให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และกิจกรรมที่ 7 ให้บริการ Wi-Fi สาธารณะฟรีในพื้นที่ท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและมรดก มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 แผนงาน ได้แก่ 1) การฟื้นฟูแหล่งมรดก บูรณะ และบำรุงรักษาสถานที่ทางประวัติศาสตร์ สถานที่สำคัญในเขตต่างๆ การจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ 2) เทศกาลและกิจกรรมทางวัฒนธรรม จัดเทศกาลวัฒนธรรมชุมชนเป็นประจำเพื่อแสดงมรดกท้องถิ่น ผ่านการเรียนรู้และลงมือทำ เพื่อดึงดูดผู้มาเยี่ยม

เยือน โดยมีกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้งสอง จำนวน 4 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การฟื้นฟูแหล่งมรดกและสถานที่ทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมที่ 2 การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 การจัดงานเทศกาลทางวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างมรดกท้องถิ่น และกิจกรรมที่ 4 จัดหลักสูตรฝึกอบรมชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 3 แนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ประกอบด้วย 2 แผนงาน ได้แก่ 1) ริเริ่มโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมแนวทางการปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การลดของเสีย การส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ และ 2) พื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะ พัฒนาและบำรุงรักษาสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียวในบริเวณชุมชนเพื่อจัดให้มีพื้นที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ การทำกิจกรรมนันทนาการและกีฬา แก่นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น โดยมีกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้งสอง จำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 สนับสนุนโครงการรีไซเคิล การใช้พลังงานหมุนเวียนและการลดการใช้พลังงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาและบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะ และกิจกรรมที่ 3 การจัดพื้นที่สำหรับนันทนาการและกีฬาเพื่อชุมชนและนักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมและการเสริมพลังของชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบ ด้วย 2 แผนงาน ได้แก่ 1) การสนับสนุนธุรกิจในท้องถิ่นจัดหาแหล่งทุนและสิ่งจูงใจแก่ผู้ประกอบการท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงบริการและผลิตภัณฑ์ของตนสำหรับนักท่องเที่ยว และ 2) การท่องเที่ยวโดยชุมชน ส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยคนในพื้นที่สามารถนำเสนอโฮมสเตย์ ที่พักแบบใกล้ชิดธรรมชาติ (Eco Lodge) รายการนำเที่ยวพร้อมปราชญ์ชุมชนในการสื่อความหมาย และการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้กับชุมชนในท้องถิ่น โดยมีกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้งสอง จำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจในท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว กิจกรรมที่ 2 สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวโดยชุมชน และกิจกรรมที่ 3 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

กลยุทธ์ที่ 5 การตลาดและการส่งเสริมการขาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความน่าดึงดูดให้กับพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แคมเปญการตลาดผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Marketing) แบบกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ และ 2) ทำความร่วมมือกับผู้ทรงอิทธิพลบนสื่อออนไลน์ (Influencer) ด้านการท่องเที่ยว และบล็อกเกอร์ (Blogger) เพื่อถ่ายทอดให้ทราบถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจและประสบการณ์ที่จะได้รับ โดยมีกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้งสอง จำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การจัดทำเนื้อหาทางการตลาดเพื่อส่งเสริมพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 เขต กิจกรรมที่ 2 การสร้างเรื่องราว (Storytelling) ให้กับพื้นที่ และกิจกรรมที่ 3 การร่วมมือกับผู้ส่งอิทธิพลบนสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 6 การศึกษาและการฝึกอบรม มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะและความรู้ด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 แผนงาน ได้แก่ 1) ส่งเสริมการศึกษาด้านการท่องเที่ยว จัดทำโปรแกรมฝึกอบรมสำหรับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการให้บริการ ทักษะการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว การนำเที่ยว การใช้เทคโนโลยี และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ 2) การฝึกอบรมภาษาและความรู้ด้านวัฒนธรรม จัดหลักสูตรภาษาต่างประเทศ การฝึกอบรมความรู้ด้านวัฒนธรรมที่มีความละเอียดอ่อนในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อปรับปรุงปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยมีกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้งสอง จำนวน 5 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีและการให้บริการแก่ชุมชน กิจกรรมที่ 2 การฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยว กิจกรรมที่ 3 การฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ กิจกรรมที่ 4 หลักสูตรการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และกิจกรรมที่ 5 หลักสูตรพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 7 การปรับปรุง และการรักษาความปลอดภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 แผนงาน ได้แก่ 1) สายตรวจท่องเที่ยว เพิ่มจุดตรวจของตำรวจท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัยและสวัสดิภาพของนักท่องเที่ยว และ 2) บริการฉุกเฉิน ปรับปรุงบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว โดยมีกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้งสอง จำนวน 2 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว และกิจกรรมที่ 2 พัฒนาการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

จากนั้นนำผลที่ได้ทำการประเมินและรับรองข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ผ่านการจัดสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงกลยุทธ์ที่ 1 แผนงานที่ 1 ในกิจกรรมที่ 2 การพัฒนาระบบรถไฟฟ้าเพื่อเชื่อมต่อจุดสำคัญ ผลประเมินอยู่ในระดับมาก และมีการปรับจำนวนกิจกรรมเพิ่มขึ้น 4 กิจกรรม เป็น 31 กิจกรรม รวมถึงมีการปรับปรุงเนื้อหาภายในเพิ่มเติม และได้ผ่านการรับรองผลจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ซึ่งรายละเอียดเพิ่มเติมมีดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Development) ควรพัฒนาการเดินทางเข้าถึงทางน้ำ การจัดทำท่าเรือ เพื่อปรับปรุงความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว และเพิ่ม 1 กิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนาระบบขนส่งทางน้ำเพื่อเชื่อมต่อการคมนาคม

กลยุทธ์ที่ 2 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและมรดก (Culture and Heritage Conservation) เพิ่ม 1 กิจกรรม การท่องเที่ยวมิติความเชื่อ (การท่องเที่ยวสายมูเตลู) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ 3 แนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ควรส่งเสริมเรื่องโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG) ในแผนงานที่ 1

กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมและการเสริมพลังชุมชน (Community-Base Tourism) ส่งเสริมให้กลุ่มชุมชนมีส่วนร่วมมพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ จุดแวะพักใหม่ และสนับสนุนการพัฒนาทักษะทางธุรกิจและการบริหารจัดการให้กับชุมชนท้องถิ่น และเพิ่ม 1 กิจกรรม การร่วมสร้างเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน

กลยุทธ์ที่ 5 การตลาดและการส่งเสริมการขาย (Marketing and Promotion) สร้างแผนการตลาดที่มีประสิทธิภาพในการโปรโมตท่องเที่ยวเน้นไปที่พื้นที่ของทั้ง 5 เขต แบบเจาะลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำ และทางจักรยาน

กลยุทธ์ที่ 6 การศึกษาและการฝึกอบรม (Education and Training) การอบรมควรอบรมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทางการท่องเที่ยว ส่วนการอบรมให้กับชุมชนนั้นควรจัดในสิ่งที่ชุมชนเป็นผู้ร้องขอตามความสนใจ เพราะหากจัดขึ้นเองอาจจะไม่ได้รับความสนใจจากชุมชนเท่าที่ควร

กลยุทธ์ที่ 7 การปรับปรุงและการรักษาความปลอดภัย (Safety and Security) ต้องเพิ่มปรับปรุงความปลอดภัยทางน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น โดยเพิ่ม 1 กิจกรรม ได้แก่ การดูแลและซ่อมบำรุงบริเวณจุดเข้าออก จุดจอดรถ และท่าเรือ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เป็นกลยุทธ์ที่เน้นถึงความสำคัญของการปรับปรุงการเข้าถึงทั้งทางบก ทางน้ำ ทางจักรยาน และความสะดวกสบายสำหรับนักท่องเที่ยว โดยงานวิจัยของ Tan and Lo (2022) ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมมีผลกระทบโดยตรงต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวในพื้นที่ กลยุทธ์ที่ 2 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและมรดก เป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเพราะการฟื้นฟูและบูรณะสถานที่ทาง

ประวัติศาสตร์สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ โดยงานวิจัยของ Timothy and Boyd (2003) ระบุว่าการฟื้นฟูแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมมีผลกระทบเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ กลยุทธ์ที่ 3 แนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นกลยุทธ์ที่เน้นถึงความสำคัญของการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Gössling and Peeters (2007) ชี้ให้เห็นว่าการลดคาร์บอนในการท่องเที่ยวและการสนับสนุนโครงการรีไซเคิลสามารถช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมและการเสริมพลังของชุมชน เป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพราะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความภาคภูมิใจในทรัพยากรทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของพื้นที่นั้นๆ (Murphy, 1985) ส่งผลให้เกิดการดูแลรักษาทรัพยากรของชุมชนได้ กลยุทธ์ที่ 5 การตลาดและการส่งเสริมการขายผ่านสื่อดิจิทัล เป็นนโยบายที่ช่วยส่งเสริมและสร้างความน่าดึงดูดให้กับพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งงานวิจัยของ Xiang and Gretzel (2010) กล่าวว่า สื่อดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการสร้างและส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว โดยการใช้สื่อดิจิทัลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถเพิ่มความรู้สึกและการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวได้ กลยุทธ์ที่ 6 การศึกษาและการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะและความรู้ของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว งานวิจัยของ Baum and Szivas (2008) ชี้ให้เห็นว่าการฝึกอบรมที่ดีสามารถเสริมสร้างทักษะในการให้บริการและการสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การฝึกอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ดี การใช้เทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยว และการฝึกอบรมแบบบูรณาการร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยว ช่วยให้ชุมชนสามารถนำเสนอประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและน่าสนใจได้ดีมากขึ้น และกลยุทธ์ที่ 7 การปรับปรุงและการรักษาความปลอดภัย เป็นการรักษาความปลอดภัยการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินในแหล่งท่องเที่ยว การดูแลสภาพจุดเข้าออกหรือบริเวณที่สามารถเกิดอันตรายได้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tarlow (2014) ชี้ให้เห็นว่าความปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว การมีสายตรวจตำรวจท่องเที่ยวและจุดตรวจในพื้นที่สำคัญสามารถลดความเสี่ยงและเพิ่มความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวได้ ส่วนการเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การมีแผนและอุปกรณ์รองรับสำหรับกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ทางกรุงเทพมหานครและสำนักงานเขตที่เกี่ยวข้อง ควรเป็นหลักในการนำข้อเสนอเชิงนโยบายนี้ไปใช้ โดยมีการนำกลยุทธ์การตลาดและส่งเสริมการขายไปใช้เพื่อทำให้ชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ มีการใช้ผู้ทรงอิทธิพลบนสื่อออนไลน์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ เพื่อดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่

2. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสู่ความยั่งยืน ชุมชนท้องถิ่น และภาคเอกชน ควรมีการประสานงานในการจัดการในพื้นที่ การอนุรักษ์และพัฒนาร่วมกัน โดยขอความร่วมมือจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน

3. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร สามารถนำไปใช้ในพื้นที่อื่นโดยอาจมีการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและต่อยอด ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่อื่นหรือใกล้เคียง เช่น ฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดปริมณฑลโดยรอบ

2. ควรมีการวิจัยและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3. ควรมีการพัฒนาการวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบเขตเมืองฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยนำศาสตร์ด้านนันทนาการ และกีฬา เข้ามาบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีความหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน

References

Baum, T., & Szivas, E. (2008). HRD in tourism: A role for government? *Tourism Management*. *29*(4), 783-794.

DASTA. (2021). *The journey to becoming a member of the UNESCO Creative Cities Network (UCCN) of UNESCO.* Retrieved from https://www.dasta.or.th/th/article/732

Dukeshire, S., and Jennifer, T. (2002). *Understanding the Link Between Research and Policy*. Port Hilford, Guysborough County, N.S.: Rural Communities Impacting Policy Project.

Dwyer, L., Forsith, P., and Dwyer, W. (2010*). Environment In: Tourism Economics and Policy*. UK: Chanel View Publications.

Gössling, S., & Peeters, P. (2007). 'It does not harm the environment!' An analysis of industry discourses on tourism, air travel and the environment. *Journal of Sustainable Tourism*. 15(4), 402-417.

Maitland, R. (2017). Cool suburbs: A strategy for sustainable tourism?. In S. L. Slocum & C. Kline (Eds.), *Linking urban and rural tourism strategies in sustainability* (67-81). UK: Routledge.

Murphy, P. E. (1985). *Tourism: A Community Approach*. London: Methuen.

Nathalang, S. (2018). *Urban Culture in the Marginal area of Bangkok and Periphery*. Bangkok: The Thailand Research Fund.

National Tourism Policy Committee. (2023). *National tourism development plan B.E. 2566-2570 (2023-2027).* Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Tourism and Sports.

Sinvuttaya, S. (2018). *Urbanity and the relationship between goods and people in the Thonburi area: A case study of the Chao Phraya riverside community, Thonburi side*. Bangkok: Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre.

Tan, W. K., and Lo, K. P. (2022). The impact of transport infrastructure on tourism development. *Tourism Management*, 83, 104253.

Tarlow, P. E. (2014). *Tourism security: Strategies for effectively managing travel risk and safety*. UK: Butterworth-Heinemann.

Timothy, D. J., & Boyd, S. W. (2003). *Heritage tourism*. Harlow: Prentice Hall.

UNWTO. (2018). *Tourism highlights*. 2018 ed: World Tourism Organization.

Xiang, Z., & Gretzel, U. (2010). Role of social media in online travel information search. *Tourism Management*. 31(2), 179-188